

CEKO

T.a.v. prof. Dr. F.A. van der Duyn Schouten

Postbus 123

2501 CC Den Haag

Geachte professor Van der Duyn Schouten, beste Frank,

Afgelopen juli heeft uw commissie de vijfde jaarlijkse brancherapportage praktijkgericht onderzoek vastgesteld. Deze rapportage komt voort uit het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) 2016 — 2022, waarin onder punt 2.4 staat aangegeven dat de Commissie Evaluatie Kwaliteitszorg Onderzoek (CEKO) jaarlijks in haar brancherapportage, de werking van het BKO evalueert. Graag maken we van de gelegenheid gebruik om te reageren op dit brancherapport.

Allereerst hartelijk dank voor het ter beschikking stellen van de brancherapportage, waarin u start met een terugblik van de CEKO op de ontwikkeling van de kwaliteitszorg van het praktijkgericht onderzoek. De terugblik begint met het schetsen van de overgang van het huidige BKO naar het nieuwe BKO. Hierna staat u stil bij de bevindingen van de CEKO en ontwikkelingen van de kwaliteitszorg van het praktijkgericht onderzoek van de afgelopen zes jaar, gevolgd door de rol van het Landelijk Netwerk Kwaliteitszorg Onderzoek (LNKO) hierin. U eindigt met verschillende belangrijke lessen voor onderzoekseenheden, Colleges van Bestuur en de Vereniging Hogescholen.

De brancherapportage laat zien dat de instellingen hun investeringen in praktijkgericht onderzoek opvoeren: zowel qua onderzoeksfinanciering als personele onderzoeksinzet is de afgelopen jaren een duidelijke groei te zien. De middelen voor praktijkgericht onderzoek zijn jaarlijks gegroeid. Het bestuur juicht deze ontwikkeling toe; deze is direct in lijn met de ambities zoals geformuleerd met onze strategische onderzoeksagenda voor het hbo '[Praktijkgericht onderzoek als kennisversneller](#)' die wij eind vorig jaar publiceerde. Daarnaast zijn wij verheugd dat het huidige kabinet jaarlijks 100 miljoen euro extra vrijmaakt voor praktijkgericht onderzoek, zodat hogescholen werk kunnen maken van de verdere doorontwikkeling van het praktijkgericht onderzoek en de start van de pilot met de professional doctorate – een onderzoeksintensief opleidingsprogramma op het niveau van EQF 8.

Het bestuur is ook positief over de geleidelijke toename van de aantallen lectoren, docent-onderzoekers, promovendi en ondersteuners bij het onderzoek. Dit zorgt voor de broodnodige extra massa binnen onderzoeksgroepen en lectoraten die nodig is om de doorwerking naar praktijk, samenleving, onderwijs en kennisdomein te realiseren. Het bestuur dan ook vol verwachting uit naar de volgende periode van ontwikkeling in het praktijkgericht onderzoek.

U start met de constatering dat de kwaliteitscultuur in ontwikkeling is en dat er een grote verbetering zichtbaar is, bijvoorbeeld doordat instellingen een kwaliteitssystematiek hebben ingesteld.

Het bestuur van de Vereniging Hogescholen is blij met deze conclusie. Dankzij het BKO is het kwaliteitszorgsysteem voor praktijkgericht onderzoek verbeterd. Het is goed om te horen dat de sector voortgang heeft geboekt met de professionalisering van kwaliteitszorg van praktijkgericht onderzoek. Het huidige BKO loopt tot eind 2022. Op 1 juli is daarom het volgende BKO aangenomen. Met dit nieuwe kader is er gekozen voor een ontwikkelgericht systeem voor de kwaliteitszorg van praktijkgericht onderzoek passend bij de aanbevelingen van het CEKO.

U geeft aan dat de omvang van de onderzoekseenheden vaak relatief klein is ten opzichte van academische onderzoekseenheden. Ondanks dat de omvang van de onderzoekseenheid niets zegt over de kwaliteit van onderzoek, adviseert u om kleine onderzoekseenheden gezamenlijk te visiteren (over hogescholen heen). Dit om de grote belasting van het visitatieproces terug te brengen. Daarnaast geeft u aan dat het voldoende capaciteit vrijmaken voor onderzoekers een aandachtspunt blijft voor de toekomst. Het bestuur zal het gezamenlijk visiteren expliciet onder de aandacht brengen bij de leden net zoals het vrijmaken van voldoende onderzoekscapaciteit. Het bestuur ziet dit als een belangrijk aandachtspunt om recht te doen aan de groei van praktijkgericht onderzoek. De eerder genoemde extra middelen voor praktijkgericht onderzoek kunnen hier eveneens aan bijdragen. Kwalitatieve en kwantitatieve verduurzaming van onderzoeksgroepen binnen hogescholen, moet als een prioriteit gezien worden door de hogescholen – zoals ook benoemd in onze strategische onderzoeksagenda.

U geeft een aantal aanbevelingen met betrekking tot de samenstelling van de visitatiecommissies en de beoordeling door deze commissies. U geeft aan dat de expertise niet altijd relevant is en de leden niet altijd onafhankelijk. Het bestuur neemt deze aanbevelingen zeer serieus en neemt ze graag over – vooral ook met betrekking tot de implementatie van het nieuwe BKO. De onafhankelijkheid en relevante expertise zijn terugkomende aandachtspunten en zal actief onder de aandacht gebracht moeten worden bij de leden via meerdere kanalen zoals de handreiking van het LNKO.

Uw commissie constateert dat de eerdere aanbevelingen over de concretisering op domeinniveau (nog) niet gerealiseerd lijken. U geeft hierbij aan dat met name op standaard 3 (standaarden in het vakgebied) en standaard 4 (relevantie op de drie eerder genoemde vlakken) behoefte is aan concrete en vooral ook bij het praktijkgericht onderzoek passende indicatoren.

Het bestuur onderschrijft deze aanbeveling en erkent dat dit door omstandigheden, zoals corona en de vernieuwing van het BKO, nog niet tot stand gekomen is. Ondanks de omstandigheden hadden deze aanbevelingen opgevolgd moeten worden. Het bestuur zal dit in verenigingsverband oppakken door het brancherapport te agenderen binnen de bestuurscommissie onderzoek en relevante hbo-netwerken zoals het LNKO¹ en de Vereniging van Lectoren.

Voorts constateert u dat de rapporten sterk verbeterd zijn en grotendeels voldoende beoordeeld worden. Daarbij helpt ondersteuning van een secretaris van een extern bureau. De zelfstandige leesbaarheid, door concrete voorbeelden, en terugblikken op voorgaande visitaties is essentieel. U noemt een aantal belangrijke punten voor overweging zoals een management samenvatting, goede vindbaarheid van adviezen en

¹ Landelijk Netwerk Kwaliteitszorg Onderzoek

overzichtelijke informatie in de vorm van cijfers en tabellen. Het bestuur kan zich vinden in deze suggesties. De verbeterpunten worden meegenomen richting de nieuwe periode met het BKO 2023-2028 en de nieuwe CEKO leden.

Tenslotte concludeert u in de brancherapportage dat de bestuurlijke reactie op het visitatierapport in moet gaan op de bevindingen en conclusies in het visitatierapport. Een kwalitatief hoogwaardige reactie van het bestuur weerspiegelt in uw ogen het eigenaarschap van het praktijkgericht onderzoek bij de instelling. Uw commissie concludeert dat de bestuurlijke reacties door de jaren heen duidelijke verbetering hebben laten zien, zij het met nog steeds veel variatie tussen instellingen.

Het bestuur is het eens met deze aanbeveling en gaat dit actief onder de aandacht brengen bij haar leden. Het bestuur erkent de verantwoordelijkheid en het belang voor een goede kwaliteitszorg van praktijkgericht onderzoek. Het moet dan ook een prioriteit zijn binnen de hogescholen. Daarnaast zal het bestuur erop aandringen dat dit punt meegenomen wordt in de handreikingen die het Landelijke Netwerk kwaliteitszorg (LNKO) gaat schrijven.

De brancherapportage wordt verspreid via de website, via een nieuwsbericht naar de leden en geagendeerd bij relevante hbo-netwerken. Hierbij wordt aandacht gevraagd voor de door u genoemde aandachtspunten en aanbevelingen.

Wij bedanken u en de overige CEKO-leden hartelijk voor uw inspanningen de afgelopen 6 jaar met deze mooie brancherapportage als afsluiting. De brancherapportages van de afgelopen periode 2017-2022 zijn een waardevolle verslagleggingen van de ontwikkeling van praktijkgericht onderzoek. Bovendien zijn uw bevindingen mooie handvatten om de nieuwe CEKO mee te geven en zo te werken aan continue verbetering van de kwaliteitszorg van praktijkgericht onderzoek.

Het bestuur,

Maurice Limmen,
voorzitter

Ron Minnée,
secretaris